

Memorandum

Op woensdag 29 juni 2005 vond een bespreking plaats naar aanleiding van het oriënterend conceptrapport van TNO van 15 juni 2005: "Onderzoek naar de omstandigheden waaronder op 15 mei 2004 brand heeft gewoed in het Catshuis te Den Haag". Bij deze bespreking waren aanwezig: ~~.....~~ (Algemene Zaken), Peter B. Reijman, B.Sc. (TNO), ~~.....~~ (Crawford), ~~.....~~ (VROM), ~~.....~~ (VROM), mr. H.C. Grootveld (LA) en mr. H.J.S.M. Langbroek (LA).

De opdracht aan TNO is een onderzoek te doen naar de ontstekingsbron die heeft geleid tot de brand in het Catshuis. In het oriënterende conceptrapport is ongevraagd echter ook ingegaan op het verloop van de brand. De door TNO (lees: de heer Reijman) geschetste theorie is dat de in de Herenkamer destijds aanwezige wandbekleding bij dat verloop een belangrijke rol heeft gespeeld.

Reijman geeft aan dat het conceptrapport - voor zover betrekking hebbend op dat brandverloop - geen formeel karakter heeft. Er is slechts een oriënterend onderzoek gedaan. Het onderzoek vond plaats aan de hand van een bewaard gebleven fragment van de wandbekleding. Het onderzoek van het fragment is niet (en kon niet) volgens TNO- en NEN-normen worden uitgevoerd. Er was a) onvoldoende materiaal beschikbaar (lees: overgebleven) en b) het onderzoek van het fragment kon niet worden herhaald. Normaliter dient een onderzoek als het onderhavige 3 tot 6 keer te worden uitgevoerd. Het was nu slechts eenmaal mogelijk.

Daar komt bij dat de wandbekleding in kwestie uit 21 delen bestond. Reijman heeft slechts een fragment van één deel onderzocht (of eigenlijk: kunnen onderzoeken). In totaal zijn van 20 van de 21 delen van de wandbekleding stalen beschikbaar. Deze zijn onlangs aan Reijman ter beschikking gesteld. De hoeveelheid stof op de stalen (hoewel nog altijd meer dan het onderzochte fragment) is echter onvoldoende om daar onderzoek op uit te voeren. Er is evenwel niet meer stof voor handen. Nader onderzoek kan dus niet plaatsvinden. Het blijft derhalve ongewis of de eigenschappen van het ene onderzochte fragment maatgevend zijn voor de overige delen van de wandbekleding. Wel merkt Reijman op dat de lijst van stoffen (bijvoorbeeld viscose en katoen) die in de wandbekleding zat verwerkt aanleiding geeft te vermoeden dat de wandbekleding bepaald brandbaar was. Enige norm zou daarmee overigens niet zijn overtreden, aldus Van den Berg. Het Catshuis is geen gebouw met een publieke functie zoals bijvoorbeeld een museum, maar een "ambtswoning, tevens ontvangstruimte". Voor dit soort ruimten zijn er geen voorschriften dat de stof moet zijn geïmpregneerd, hetgeen niet is gebeurd. Bovendien is de wandbekleding een kunstwerk.

Reijman geeft voorts aan dat hij slechts een (zeer) beperkt aantal informatiebronnen tot zijn beschikking had. Deze zijn op pagina 3 van het conceptrapport genoemd: een tweetal niet onder ede afgelegde verklaringen (van P.H. de Goede en M. Abdelsalam), die recent via de advocaat van de wederpartij zijn verkregen en twee plattegronden van het Catshuis. De in het conceptrapport geschetste theorie over het brandverloop is in hoge mate gebaseerd op de (niet onder ede afgelegde) verklaring van Abdelsalam en daarnaast op het "brandbeeld" en het onderzochte fragment. De opmerkingen in het conceptrapport met betrekking tot het verloop van de brand zijn - zo bevestigt Reijman - met veel onzekerheden omgeven. Het onderzoek van het fragment is, zoals gezegd, slechts van oriënterende aard geweest en of de herinneringen van Abdelsalam juist zijn en in het beschikbare stuk juist zijn weergegeven is ook de vraag. De feitelijke toedracht -

bijvoorbeeld ook op het punt van de hoeveelheden thinner die op de bewuste ochtend in onder andere de Herenkamer zijn gebruikt – is nog altijd niet helder.

Reijman is het er mee eens dat deze onzekerheden in het huidige conceptrapport duidelijker tot uitdrukking zouden moeten worden gebracht. De thans in het conceptrapport getrokken conclusies met betrekking tot het brandverloop dienen te worden genuanceerd in die zin dat op basis van de beschikbare gegevens eenvoudig geen stellige conclusies getrokken kunnen worden. De bij TNO beschikbare informatie kan de bewoordingen van het conceptrapport op het punt in kwestie niet dragen.

Voorts dient het conceptrapport te worden bijgesteld voor wat betreft de conclusie met betrekking tot de ontstekingsbron. In het conceptrapport was geconcludeerd dat de gashaard in de Herenkamer niet op de waakvlam kan hebben gestaan. Die conclusie was gebaseerd op de stand van de bedieningsknoppen. Bij de analyse is echter niet betrokken de mogelijkheid dat met de afstandsbediening de stand van de gashaard kon worden beïnvloed zonder dat daarbij de stand van de bedieningsknoppen werd veranderd. Met deze afstandsbediening kan uitsluitend de hoofdvlam (en niet de waakvlam) worden aangestuurd. Volgens Van Laar is het – gebaseerd op informatie verkregen van de op het Catshuis werkzame intendanten – om deze reden – niet onwaarschijnlijk dat de gashaard wél op de waakvlam heeft gestaan, omdat de haarden in de praktijk uitsluitend via de afstandsbediening werden ontstoken.

Ter sprake komt wat er thans met het huidige conceptrapport moet worden gedaan. De aanwezigen realiseren zich dat de inhoud van het conceptrapport zeer gevoelig is. Het zou voor de strafzaak tegen De Goede mogelijk relevant kunnen zijn. Of dat het geval is, kunnen de aanwezigen niet beoordelen. In het dossier van het Openbaar Ministerie (O.M.) bevinden zich verschillende onderzoeksrapporten, waarvan de inhoud bij geen van de aanwezigen bekend is. Het O.M. heeft tot nu toe geweigerd die rapporten aan de Staat ter hand te stellen. Hetzelfde geldt voor de onder ede afgelegde getuigenverklaringen (zo er althans getuigen door de rechter-commissaris zijn gehoord en zo die verklaringen onder ede zijn afgelegd). Het laat zich echter moeilijk voorstellen dat in de overige rapporten geen aandacht aan de wandbekleding is besteed. Van het "In de doofpot stoppen" van het conceptrapport kan geen sprake zijn. Tegelijkertijd zijn de aanwezigen het er ook over eens dat het conceptrapport onvoldragen is. De conclusies met betrekking tot de ontstekingsbron zijn in ieder geval onjuist (want ten onrechte is de mogelijkheid uitgesloten dat de gashaard op de waakvlam stond) en de conclusies met betrekking tot het brandverloop zijn – naar ook Reijman erkent – (veel) te stellig in het licht van de geringe hoeveelheid beschikbare informatie en het oriënterende karakter van het onderzoek. Op grond van die bezwaren komen de aanwezigen tot de conclusie dat het niet zinvol is om het huidige conceptrapport aan het O.M. toe te zenden. Het risico is te groot dat het conceptrapport nu een eigen leven gaat leiden, terwijl de aard van het uitgevoerde onderzoek dat niet rechtvaardigt. Interne vertrouwelijkheid is dan ook absoluut noodzakelijk.

Grootveld geeft aan dat het conceptrapport zou kunnen worden herijkt op het moment dat de thans alleen bij het O.M. en de verdediging bekende informatie beschikbaar komt, zodat die door Reijman kan worden meegenomen. Dit zal de kwaliteit van het TNO-rapport alleen maar ten goede komen. Reijman deelt die mening. De aanwezigen komen gezamenlijk tot de conclusie dat het tot die tijd beter is om het conceptrapport te laten rusten.

Voor wat betreft de civiele procedure geeft Remmerswaal aan dat aan het eind van de zomer de schade-opstelling wel gereed kan zijn. Met betrekking tot de dagvaarding blijft het standpunt

ongewijzigd. Er dient tot dagvaarding van De Goede te worden overgegaan. Door de LA zal een concept worden opgesteld. Mogelijk is wel dat dit concept aanpassing vraagt wanneer de stukken van het O.M. bekend worden. Dat moet alsdan worden bezien.

H.C. Grootveld
Den Haag, 5 juli 2005